

PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 13 października 2016 r.

Znak: WK-610/20/4/16

Pan
Mirosław Blaski
Burmistrz Miasta
Orzesze

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 29 czerwca do 29 lipca 2016 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta Orzesze za okres od 1 stycznia 2012 r. do 29 lipca 2016 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 sierpnia 2016 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Poniżej przedstawiam stwierdzone nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do treści art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561).

W zakresie gospodarki mieniem:

- *W regulaminie przetargu ustnego nieograniczonego, zastosowanym w trzech postępowaniach przeprowadzonych w 2014 r. zapisano, że w przetargu mogą uczestniczyć „osoby fizyczne i osoby prawne”, ograniczając tym samym dostęp do przetargu podmiotom, które nie posiadają osobowości prawnej, a które mogłyby zostać nabywcami nieruchomości, takie jak: spółki osobowe czy spółki kapitałowe w organizacji. Tym samym, faktycznie zastosowano ograniczenie w dostępie do przetargu, co stanowi cechę przetargu ograniczonego określonego w art. 40 ust. 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.). Powyższy regulamin przetargu zastosowano przy sprzedaży następujących nieruchomości gruntowych: działki nr 609/18 o pow. 1.030 m², działek nr 605/18 i 616/19 o łącznej pow. 904 m², działki nr 608/18 o pow. 1.039 m². Regulamin przetargu podpisany został przez p. Andrzeja Bujoka – b. Zastępcę Burmistrza Miasta.*

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Orzesze w zakresie przygotowania i przeprowadzania postępowań przetargowych, stosownie do art. 40 ust. 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

(Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie udzielania zamówień publicznych:

– W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2013 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego p.n.: „Budowa targowiska w Orzeszu” stwierdzono, że:

- w specyfikacji istotnych warunków zamówienia przedmiot zamówienia opisano za pomocą kodów CPV w sposób odmienny niż w ogłoszeniu o zamówieniu. Powyższe naruszało art. 30 ust. 7 w związku z art. 36 ust. 1 pkt 3 i art. 41 pkt 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.). Stosownie do powołanych przepisów zamawiający dokonując opisu przedmiotu zamówienia stosuje nazwy i kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień. Obowiązek dokonania opisu przedmiotu zamówienia w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wynikał z treści art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Natomiast wymóg zamieszczenia opisu przedmiotu zamówienia w ogłoszeniu o zamówieniu wynika z treści art. 41 pkt 4 ww. ustawy. W opisywanym przypadku zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu nie zamieścił siedmiu kodów CPV ujętych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, co dotyczyło kodów: 45232100-3 – Roboty pomocnicze w zakresie wodociągów, 45112710-5 – Roboty w zakresie kształtowania terenów zielonych, 45231300-8 – Roboty budowlane w zakresie budowy wodociągów i rurociągów do odprowadzania ścieków, 45233200-1 – Roboty w zakresie różnych nawierzchni, 45453000-7 – Roboty remontowe i renowacyjne, 45332200-5 – Roboty instalacyjne hydrauliczne, 45332400-7 – Roboty instalacyjne w zakresie urządzeń sanitarnych.

- w zakresie warunku dotyczącego sytuacji ekonomicznej i finansowej zamawiający zażądał, aby wykonawcy wykazali, że posiadają środki finansowe lub wykazą zdolność kredytową w kwocie minimum 1.000.000 zł. Jako dokumentu na potwierdzenie spełnienia ww. warunku zamawiający wymagał, aby wykonawcy przedłożyli informację banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, w których wykonawca posiada rachunek. Ograniczenie kręgu podmiotów, które mogą wystawić ww. informację wyłącznie do instytucji, w której wykonawca posiada rachunek było niezgodne z § 1 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz.U. z 2013 r. poz. 231),

- zamawiający zaniechał wezwania do uzupełnienia dokumentów dotyczących podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej wykonawcy, którego oferta oznaczona została nr 1, czym naruszono art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Wykonawca, który działał w formie spółki komandytowej w oświadczeniu o przynależności do grupy kapitałowej nie ujął spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która była komplementariuszem spółki komandytowej. Jak wynika z odpisu KRS wykonawcy, komplementariusz ten jest współnikiem upoważnionym do reprezentowania wykonawcy. Jak z kolei wynika z odpisu KRS spółki z o.o., tj. komplementariusza spółki komandytowej, współnikami tej spółki są trzy osoby fizyczne, które jednocześnie są komandytariuszami spółki komandytowej. Pomimo powyższego, zamawiający nie zwrócił się do wykonawcy o uzupełnianie na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych

o uzupełnienie oświadczenia o przynależności do grupy kapitałowej w powyższym zakresie, tj. dokumentu, w oparciu o który zamawiający winien zweryfikować przesłankę wykluczenia wykonawcy z postępowania, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych. Stosownie do treści art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.), przez grupę kapitałową rozumie się wszystkich przedsiębiorców, którzy są kontrolowani w sposób bezpośredni lub pośredni przez jednego przedsiębiorcę, w tym również tego przedsiębiorcę. Przejęcie kontroli wg tej ustawy to: wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez przedsiębiorcę uprawnień, które osobno albo łącznie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na innego przedsiębiorcę lub przedsiębiorców; uprawnienia takie tworzą w szczególności:

- dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami,
- uprawnienie do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu lub rady nadzorczej innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami,
- członkowie jego zarządu lub rady nadzorczej stanowią więcej niż połowę członków zarządu innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego),
- dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami,
- prawo do całego albo do części mienia innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego),
- umowa przewidująca zarządzanie innym przedsiębiorcą (przedsiębiorcą zależnym) lub przekazywanie zysku przez takiego przedsiębiorcę.

Specyfikacja istotnych warunków zamówienia sporządzona została z datą 9 września 2013 r., przez Kierownika Referatu Zamówień Publicznych oraz Naczelnika Wydziału Rozwoju Miasta. Postępowanie przeprowadziła komisja przetargowa powołana na podstawie zarządzenia Nr 83/2012 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 2 lipca 2012 r. Specyfikację zatwierdził p. Andrzej Bujok – Zastępca Burmistrza Miasta Orzesze.

- W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2013 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego p.n.: „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Orzesze z nieruchomości mieszkańców – postępowanie RZP.271.1.2014” stwierdzono, że:

- w zakresie warunku dotyczącego sytuacji ekonomicznej i finansowej zamawiający zażądał, aby wykonawcy wykazali, że posiadają środki finansowe lub wykażą zdolność kredytową w kwocie minimum 500.000 zł. Jako dokumentu na potwierdzenie spełniania ww. warunku zamawiający wymagał, aby wykonawcy przedłożyli informację banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, w których wykonawca posiada rachunek pomimo faktu, że wymóg, aby ww. dokumenty sporządziła wyłącznie instytucja, w której wykonawca posiada rachunek, był niezgodny z § 1 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz.U. z 2013 r. poz. 231),

- w pkt VI.5 specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający zapisał, że „w niniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawca, w miejsce poświadczeń (...) może przedkładać dokumenty potwierdzające należyte wykonania robót budowlanych ...”, pomimo że przedmiot niniejszego zamówienia stanowiły usługi. Tym samym zamawiający dopuścił możliwość przedłożenia w ofercie dokumentu niezwiązanego z przedmiotem zamówienia, co było niezgodne z art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia z dnia 5 lutego 2014 r. sporządziła komisja przetargowa.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Orzesze w zakresie przygotowania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do art. 25 ust. 1, art. 26 ust. 3, art. 30 ust. 7, art. 36 ust. 1 pkt 3 i art. 41 pkt 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz.U. z 2016 r., poz. 1126), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

– W latach 2012 - 2015 zaniechano bieżącego ujmowania w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Orzesze w ewidencji środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” operacji gospodarczych związanych z nabyciem i zbyciem nieruchomości.

Naruszono tym art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. a następnie Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, natomiast księgi rachunkowe winny być prowadzone bieżąco.

Powyższe dotyczyło:

- nieruchomości zbytych na podstawie umowy sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego Rep. A nr 4925/2014 z dnia 30 września 2014 r. Operację dotyczącą sprzedaży ww. nieruchomości ujęto w ewidencji środków trwałych w listopadzie 2014 r. na podstawie sporządzonych dnia 6 listopada 2014 r. dowodów LT o numerach: LTS/0006/11/14, LTS/00002/11/14, LTS/00003/11/14, LTS/00004/11/14,

- nieruchomości zbytej na podstawie umowy zamiany sporządzonej w formie aktu notarialnego Rep. A nr 1892/2015 z dnia 21 października 2015 r. Operację dotyczącą likwidacji działki w wyniku zamiany nieruchomości ujęto w ewidencji środków trwałych w grudniu 2015 r. na podstawie dowodu LTZ/00012 z dnia 7 grudnia 2015 r.,

- nieruchomości zbytych na podstawie umowy sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego Rep. A nr 5859/2012 z dnia 20 czerwca 2012 r. Operacje sprzedaży ujęto w ewidencji środków trwałych we wrześniu 2012 r. na podstawie dowodów LT

o numerach: 00001/09/12, 00002/09/12, 00003/09/12 zatwierdzonych z datą 6 września 2012 r.

- nieruchomości nabytej na mocy umowy sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego Rep. A nr 1667/2015 z dnia 22 września 2015 r. Operację zdjęto z ewidencji środków trwałych w listopadzie 2015 r. na podstawie sporządzonego dnia 20 listopada 2015 r. dowodu OT.

Ponadto stwierdzono, że ww. dowody LT zatwierdzone z datą 6 września 2012 r. nie zawierały daty ich sporządzenia. W myśl art. 21 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy o rachunkowości, dowód księgowy powinien zawierać datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu. Zgodnie z „Instrukcją sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych” wprowadzoną zarządzeniem Nr 1/09 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 2 stycznia 2009 r. w sprawie: wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Orzeszu, dowód „LT” powinien zawierać m.in.: datę wystawienia dowodu.

Przyczyną niebieżącego ujęcia w księgach ww. operacji było sporządzanie dowodów OT i PT z opóźnieniem. Zgodnie z ww. „Instrukcją sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych”, dokumenty OT i LT sporządza właściwa komórka organizacyjna i oryginał przekazuje do komórki finansowej niezwłocznie po zaistnieniu operacji gospodarczej mającej wpływ na stan majątku gminy Orzesze, celem ujęcia go w ewidencji księgowej.

Zadania w zakresie sporządzania dowodów OT/LT dotyczących transakcji nabywania i zbywania nieruchomości należały do pracowników Wydziału Budownictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Orzesze w zakresie prawidłowego i terminowego sporządzania dokumentów księgowych dotyczących zbywania i nabywania nieruchomości celem bieżącego ujęcia w ewidencji księgowej operacji gospodarczych w tym zakresie, stosownie do wymogów art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r. poz. 1047) oraz postanowień zarządzenia Nr 1/09 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 2 stycznia 2009 r. w sprawie: wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Orzeszu ze zmianami, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie subwencji:

- W latach 2012 - 2016 (do dnia 29 lipca) nieprawidłowo ujmowano subwencję oświatową w ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego Orzesze. Operacje dotyczące przypisu subwencji ewidencjonowano na stronie Wn konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji ze stroną Ma konta 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”, natomiast wpływ subwencji ujmowano na stronie Wn konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji ze stroną Ma konta 221.

Było to niezgodne z opisem funkcjonowania kont 221, 130 zawartych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.).

Zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załącznikach nr 2 i nr 3 do ww. rozporządzenia, wpływ subwencji oświatowej powinien być ujęty w księgach rachunkowych budżetu gminy (organu) na kontach Wn 133 „Rachunek budżetu” w korespondencji z kontem Ma 901 „Dochody budżetu”, natomiast w księgach rachunkowych jednostki (Urzędu) na kontach: Wn 800 „Fundusz jednostki”, Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”. Jednocześnie, w myśl § 7 przywoływanego wyżej rozporządzenia Ministra Finansów, do przychodów urzędu jednostki samorządu terytorialnego zalicza się dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych.

W planie kont dla jednostki Urząd Miejski zawartym w zarządzeniu Nr 165/10 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie: wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości (ze zm.) zapisano, że na koncie 221 ujmuje się również należności z tytułu dotacji z budżetu państwa oraz subwencji, które są przypisywane w momencie wpływu na rachunek bankowy.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej urzędu oraz sporządzenie projektów planu kont dla jednostki – Urząd Miejski Orzesze należały do obowiązków Kierownika Referatu Finansowego ds. Budżetowych. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Iwona Burszka – Skarbnik Miasta Orzesze.

Wniosek nr 4

Dostosować zapisy zakładowego planu kont w zakresie ujmowania wpływu subwencji do wymogów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), mając na uwadze art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047).

W zakresie podatków:

- *Do dnia kontroli nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające wobec dwóch podatników, czym naruszono art. 272 pkt 1 lit. a, pkt 3 oraz art. 274a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm., Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło:

- podatnika łącznego zobowiązania pieniężnego o numerze karty kontowej 18/24, którego do dnia kontroli nie wezwano do złożenia aktualnej informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych. W trakcie kontroli nie przedłożono kontrolującemu informacji w sprawie podatku od nieruchomości złożonej przez ww. podatnika, przedłożono wyłącznie informacje w sprawie podatku rolnego. W ewidencji podatkowej, w karcie nieruchomości założonej dla ww. podatnika wykazano: budynek mieszkalny oraz budynek pozostały

(garaż). W decyzjach podatkowych za lata 2012 - 2016 opodatkowano podatkiem od nieruchomości dwa budynki: jeden o charakterze mieszkalnym, drugi (garaż) jako budynek pozostały. Na podstawie elektronicznego wypisu z kartoteki budynków na dzień 19 lipca 2016 r. stwierdzono: nieruchomość będąca w posiadaniu ww. podatnika zabudowana była pięcioma budynkami, tj.: budynkiem mieszkalnym, trzema budynkami o funkcji produkcyjnej, usługowej i gospodarczej oraz budynkiem o funkcji transport i łączność.

W trakcie kontroli wyjaśniono, że podatek o numerze karty kontowej 18/24 figuruje w ewidencji podatkowej od 1 stycznia 1996 r., w tym okresie została złożona informacja o nieruchomościach, na podstawie której wprowadzono dane do elektronicznego systemu podatkowego, podatek ten posiada gospodarstwo rolne zabudowane pięcioma budynkami.

Dopiero w trakcie czynności kontrolnych, tj. w dniu 20 lipca 2016 r., organ podatkowy pismem nr FNW.3120.3.160.2016 wezwał ww. podatnika do złożenia informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych celem prawidłowego naliczenia podatku od nieruchomości.

W dniu 22 lipca 2016 r. podatek złożył korektę informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w której wykazał pięć budynków oraz przedłożył oświadczenie, że budynki gospodarcze służą wyłącznie działalności rolniczej, w związku z czym są zwolnione z podatku od nieruchomości na mocy art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.). W myśl art. 7 ust. 1 pkt 4 lit. b ww. ustawy, zwalnia się od podatku od nieruchomości: budynki gospodarcze lub ich części: położone na gruntach gospodarstw rolnych, służące wyłącznie działalności rolniczej.

Zgodnie z art. 6 ust. 6 oraz ust. 10 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia. Obowiązek składania informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości dotyczy również podatników korzystających ze zwolnień na mocy przepisów niniejszej ustawy.

- podatnika o numerze karty kontowej 1/72 będącego osobą prawną, który nieprawidłowo wykazał, w złożonej w dniu 29 marca 2016 r. do Urzędu Miejskiego w Orzeszu deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości za 2016 r., jako zwolnionego z podatku od nieruchomości, na podstawie uchwały Rady Miejskiej Orzesze Nr XV/127/11, powierzchnię budynku 116 m², zamiast powierzchni budynku 142 m². W myśl zapisów ww. uchwały Nr XV/127/11 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości, zwalnia się z podatku od nieruchomości m.in.: budynki lub ich części, grunty oraz budowle zajęte na potrzeby ochrony przeciwpożarowej.

Zgodnie z postanowieniami umowy z dnia 10 grudnia 2015 r., zawartej na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r., Miasto Orzesze oddało w bezpłatne używanie mienie komunalne, tj. budynek OSP i budynek gospodarczy, zlokalizowane na nieruchomości, w skład której wchodziły działka nr 411/72 o pow. 532 m² i działka nr 468/29 o pow. 54 m², położone w Orzeszu. Stosownie do § 4 ust. 4 ww. umowy, biorący do użytkowania mógł oddać w bezpłatne użyczenie pomieszczenia lub część obiektu osobie trzeciej będącej jednostką organizacyjną gminy oraz jednostce OSP za pisemną zgodą użyczającego. W związku z powyższym, podatek na mocy aneksu z dnia 23 grudnia 2015 r., podpisanego do umowy użyczenia z dnia 1 sierpnia 2007 r. zawartej z OSP, przekazał OSP w użyczenie, na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r., do

bezpłatnego używania budynków OSP oraz budynków gospodarczych zlokalizowane na ww. nieruchomości.

Podatnik ten do dnia kontroli nie złożył korekty deklaracji, jak również nie wezwano podatnika do złożenia korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za 2016 r.

Zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 1, ust. 10 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, osoby prawne są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku. Obowiązek składania informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, dotyczy również podatników korzystających ze zwolnień na mocy przepisów niniejszej ustawy.

Skutkiem powyższego nieprawidłowo obliczono i wykazano w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, za okres od początku roku do 30 czerwca 2016 r., skutki udzielonych podatnikowi zwolnień w podatku od nieruchomości. Ponadto, w konsekwencji ww. nieprawidłowości, błędnie wykazano również w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S skutki obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości obliczone za ww. okres sprawozdawczy.

Powyższe było wymagane zasadami sporządzenia sprawozdań określonymi w § 3 ust. 1 pkt 10 oraz § 8 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119 z późn. zm.). W myśl § 9 ust. 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia, kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

W trakcie kontroli wyjaśniono, że organ podatkowy posiadał informację o użyczeniu tylko budynku, który to budynek został wskazany w deklaracji złożonej przez OSP za 2016 r. Dopiero w trakcie czynności kontrolnych, tj. w dniu 20 lipca 2016 r. podatnik złożył korektę deklaracji wraz z zaktualizowanymi danymi o nieruchomościach i przedłożył aneks do umowy użyczenia z dnia 1 sierpnia 2007 spisany w dniu 23 grudnia 2015 r. W złożonej ww. korekcie podatnik wykazał do opodatkowania budynek niemieszkalny o powierzchni użytkowej 26 m². Do korekty deklaracji podatnik dołączył oświadczenie, że przedmiotowy budynek jest zajęty na potrzeby ochrony przeciwpożarowej i korzysta ze zwolnienia na podstawie uchwały Rady Miejskiej Orzesze Nr XV/127/11 z dnia 17 listopada 2011 r.

Skutek udzielonego zwolnienia za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 lipca 2016 r. wynikający ze złożonej w dniu 20 lipca 2016 r. korekty deklaracji wynosił 89,79 zł. Sprawozdania budżetowe Rb-27S za okres od początku roku do 31 marca 2016 r. podpisali: p. Mirosław Blaski – Burmistrz Miasta Orzesze i p. Iwona Burszka – Skarbnik Miasta, natomiast za okres od początku roku do 30 czerwca 2016 r. podpisali: p. Sylwia Krawczyk – Zastępca Burmistrza Miasta Orzesze i p. Iwona Burszka – Skarbnik Miasta Orzesze.

Zadania w zakresie wykonywania całokształtu prac związanych z dokonywaniem wymiaru podatków lokalnych, w tym m.in.: podatku od nieruchomości od osób fizycznych i osób prawnych, należały do pracowników Referatu Finansowego ds. wymiarów, opłat i podatków lokalnych. Nadzór w tym zakresie pełnił Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego Orzesze w zakresie przekazywania umów do Referatu Finansowego w celu prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających informacje, deklaracje podatkowe oraz w zakresie czynności mających na celu sprawdzanie terminowości składania informacji, deklaracji, wzywania podatników do złożenia informacji, deklaracji stosownie do art. 272 pkt 1 lit. a i pkt 3, art. 274a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.), wymogów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716), a także prawidłowego ustalania jak również wykazywania skutków udzielonych zwolnień oraz skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości obliczonych za okres sprawozdawczy w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, mając na uwadze § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 z późn. zm.), § 3 ust. 1 pkt 9, pkt 10, pkt 12, § 8 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716), art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki pieniężnej:

- *W latach 2015 - do stycznia 2016 r. w ewidencji księgowej konta 101 - „Kasa” nieprawidłowo wskazano numer dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu w księgach. Naruszono tym art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami ww. ustawy, zapis księgowy powinien zawierać m.in. określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji. Ponadto, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy, zapis księgowy powinien również zawierać m.in. zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji z tym, że należy posiadać pisemne objaśnienia treści skrótów lub kodów. W myśl art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych. Ponadto, stosownie do postanowień obowiązującego planu kont dla jednostki – Urząd Miejski Orzesze, wprowadzonego zarządzeniem Burmistrza Miasta Orzesze Nr 165/10 z dnia 31 grudnia 2010 r., wraz ze zmianami, konto 101 służy do ewidencji gotówki znajdujących się w kasie. Na stronie Wn konta 101 ujmuje się wpływy gotówki oraz nadwyżki kasowe - w korespondencji z kontami zespołu „2” oraz kontem 141, a na stronie Ma – rozchody gotówki i niedobory kasowe – w korespondencji z kontami zespołu „2” oraz kontem 141. Do ewidencji operacji (obrotów) gotówkowych służy raport kasowy ujmujący przychody i rozchody danego dnia. Powyższe dotyczyło operacji ujętych w:
- w ewidencji księgowej (analityce) do konta 101 – 05 „Kasa podatki” za styczeń 2016 r., gdzie pod datą zapisu w dniu 26 stycznia 2016 r. wskazano w pozycji „RK Nota Operacje*

kasowe Należność główna” jako numer dowodu źródłowego „RK 0000000004”, natomiast powyższa operacja faktycznie została ujęta jest w raporcie kasowym nr 15 za okres 26 stycznia 2016 r. (Kasjer POD - oddział 2) w poz. 3,

- w ewidencji księgowej (analityce) do konta 101 – 05 „Kasa podatki” za grudzień 2015 r., gdzie pod datą zapisu w dniu 1 grudnia 2015 r. wskazano w pozycjach „RK Nota operacje kasowe zwroty należność gł.”, jako numer dowodu źródłowego „RK 0000000229”, natomiast powyższa operacja faktycznie została ujęta w raporcie kasowym nr 233 za okres 1 stycznia 2015 r. (Kasjer POD – oddział 2) w poz. 11,

- w ewidencji księgowej (analityce) do konta 101-04 „Kasa odpady komunalne” za grudzień 2015 r., gdzie pod datą zapisu w dniu 2 grudnia 2015 r. w pozycji „Zwrot kasa - odpady komunalne”, wskazano jako numer dowodu źródłowego zapis „239”, natomiast powyższa operacja faktycznie została ujęta w raporcie kasowym nr 236 w poz. 28, za okres 2 grudnia 2015 r. (Kasjer DK1).

Ustalono, że od dnia 1 stycznia 2016 r. numer dowodu źródłowego wskazany w zapisach księgowych na koncie 101-04 jest prawidłowy i przedstawia faktyczny, właściwy, numer raportu kasowego.

- w ewidencji księgowej (analityce) do konta 101-08 „Kasa dochody z mienia” za styczeń 2016 r., gdzie pod datą zapisu w dniu 19 stycznia 2016 r., w pozycji „UWG/K-0001GLO 19-01”, wskazano jako numer dowodu źródłowego zapis „księgowanie dnia”, natomiast powyższa operacja faktycznie została ujęta w raporcie kasowym nr 1 w poz. 1, za okres 19 stycznia 2016 r. (Kasjer OPL).

W trakcie kontroli wyjaśniono, że operacje kasowe dotyczące konta 101-05 „Kasa podatki” ewidencjonowane były za pośrednictwem systemu Nota podatki, poprzez pobieranie danych z odrębnych modułów podatkowych. Numer dowodu źródłowego nadawany był zgodnie z ustawieniami noty, jest to numer raportu kasowego wewnętrznego, generowanego odrębnie dla każdego rodzaju podatku. Operacje kasowe dotyczące konta 101-08 „Kasa dochody z mienia” ewidencjonowane są za pośrednictwem pliku Nota, poprzez pobieranie danych z odrębnego modułu Rejestr opłat. Numer dowodu źródłowego nadawany był zgodnie z ustawieniami noty, jest to treść operacji księgowej. Powyższa nieprawidłowość została w trakcie kontroli zgłoszona dostawcy oprogramowania, tj. firmie Rekord, gdyż jej sprostowanie wymaga zmiany ustawień parametrów programu.

Operacje kasowe dotyczące konta 101-04 „Kasa odpady komunalne” do dnia 31 grudnia 2015 r. ewidencjonowane były kwotami zbiorczymi na podstawie danych z wyciągów bankowych i raportów kasowych, w ewidencji księgowej na koncie 101-04 jako numer dowodu źródłowego pomyłkowo wprowadzano numer wyciągu bankowego z danego dnia. Ewidencję księgową w tym zakresie prowadzili: Kierownik Referatu Finansowego ds. Budżetowych oraz pracownicy Referatu Finansowego ds. Budżetowych.

Zadania w zakresie kierowania pracami Referatu Finansowego ds. budżetowych, prowadzenie gospodarki kasowej Urzędu, kontrola raportów kasowych należały do obowiązków Kierownika Referatu Finansowego ds. Budżetowych. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Iwona Burszka – Skarbnik Miasta Orzesze.

Wniosek nr 6

Zapewnić prawidłowe dokonywanie zapisów operacji gospodarczych w księgach rachunkowych w ewidencji księgowej konta 101, stosownie do wymogów art. 23 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047), mając na uwadze postanowienia obowiązującego planu kont dla jednostki – Urząd Miejski Orzesze, wprowadzonego zarządzeniem Burmistrza Miasta Orzesze Nr 165/10 z dnia

31 grudnia 2010 r., wraz ze zmianami, art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *W okresie od 1 lipca 2013 r. do dnia zakończenia kontroli, przyznawano i wypłacano nagrody uznaniowe dla pracowników Urzędu Miejskiego Orzesze:*
 - *bez pisemnego uzasadnienia okoliczności i podstaw ich przyznania – w zakresie nagród przyznawanych na koniec: 2013, 2014 i 2015 r.*
 - *z niewłaściwym uzasadnieniem okoliczności ich przyznania – w zakresie nagród przyznawanych do dnia 31 maja 2014, 2015 i 2016 r.*
- Zgodnie z art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1458 z późn. zm., następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 1202), pracownikowi samorządowemu można przyznać nagrodę za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.*
- Ponadto, w treści zarządzenia Burmistrza Miasta Orzesze Nr 67/2013 z dnia 31 maja 2013 r. w sprawie zmiany Regulaminu Wynagradzania Pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim Orzesze na podstawie umowy o pracę zawarto postanowienia, iż za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej pracownikom zatrudnionym na podstawie art. 4 ust. 2 i 3 ustawy o pracownikach samorządowych przyznaje się nagrody. Decyzję o przyznaniu nagrody podejmuje Burmistrz w oparciu o Regulamin Przyznawania Nagród (załącznik Nr 5 do ww. zarządzenia). Zgodnie z § 9 pkt 3 Regulaminu Wynagradzania Pracowników nagrody przyznaje się 2 razy w roku, tj. do dnia 31 maja i do dnia 20 grudnia. Z kolei w § 3 pkt 1 Regulaminu Przyznawania Nagród ustalono, że nagrodę przyznaje się za sumienne i rzetelne wykonywanie pracy, za zaangażowanie pracownika podczas wykonywania swoich czynności, za kreatywność i innowacyjność.*

W pismach/powiadomieniach pracowników o przyznaniu nagród w ww. okresie (w tym pracowników zatrudnionych na podstawie powołania, tj. Skarbnika Gminy, byłego zastępcy Burmistrza i zastępcy Burmistrza) przywołano jedynie § 2 pkt 1 Regulaminu Przyznawania Nagród dla pracowników Urzędu Miejskiego Orzesze, stosownie do którego nagrody przyznaje się dwa razy w roku kalendarzowym, zgodnie z zapisem § 9 pkt 3 Regulaminu Wynagradzania Pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim Orzesze (tożsame zapisy w obu regulaminach).

W zakresie nagród przyznawanych:

- *na koniec: 2013, 2014 i 2015 r. - zawarto jedynie informację o wysokości nagrody,*
- *do dnia 31 maja 2014, 2015 i 2016 r. - zawarto informację o przyznaniu pracownikowi nagrody „z okazji Dnia Samorządowca”.*

Przedmiotowe pisma w sprawie przyznania nagród pracownikom Urzędu Miejskiego Orzesze podpisali: p. Andrzej Szafraniec – były Burmistrz Miasta Orzesze (do dnia 9 grudnia 2014 r.), kolejne natomiast p. Mirosław Blaski – Burmistrz Miasta Orzesze.

Wniosek nr 7

Zapewnić prawidłowe przyznawanie nagród uznaniowych pracownikom Urzędu Miejskiego Orzesze w zakresie uzasadnienia ich przyznania zgodnie z art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 902).

- *W okresie od 1 lipca 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. trzykrotnie przyznano p. Iwonie Burszka – Skarbnikowi Miasta Orzesze dodatek specjalny na czas określony z brakiem uzasadnienia okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub wskazania powierzenia dodatkowych zadań. Zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2014 r. poz. 1202 z późn. zm., a aktualnie Dz. U. z 2016 r. poz. 902), pracownikowi samorządowemu może zostać przyznany dodatek specjalny z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań. Dodatki te przyznawał p. Andrzej Szafraniec – były Burmistrz Miasta Orzesze na podstawie pism:*
 - *z dnia 26 lipca 2013 r. (Znak: RP.2121.8.2013) - na okres od 1 lipca 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.,*
 - *z dnia 21 stycznia 2014 r. (Znak: RP.2121.8.2014) - na okres od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2014 r.,*
 - *z dnia 21 lipca 2014 r. (Znak: SP.2121.8.2014) - na okres od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.*
- Akta osobowe p. Iwony Burszka – Skarbnika Miasta Orzesze nie zawierały potwierdzenia powierzenia dodatkowych obowiązków lub zwiększenia dotychczasowego zakresu czynności w powyżej wskazanych okresach.*

W kolejnych pismach (z dnia 16 stycznia 2015 r. i 21 stycznia 2016 r.) w sprawie przyznania dodatków specjalnych p. Iwonie Burszka – Skarbnikowi Miasta Orzesze, takie uzasadnienie zostało zawarte.

W zakresie długu publicznego:

- *W dniu 17 grudnia 2013 r. Miasto Orzesze zawarło umowę o kredyt w rachunku bieżącym Nr 59/Orz/2013/RB oraz „umowę szczegółową na prowadzenie obsługi bankowej jednostki organizacyjnej w PLN Gminy Orzesze”, w których upoważniono Orzesko – Knurowski Bank Spółdzielczy z siedzibą w Knurowie do dysponowania rachunkiem bankowym gminy. Powyższe było niezgodne z art. 265 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem, w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.*
- W § 10 ww. umowy o kredyt w rachunku bieżącym Nr 59/Orz/2013/RB zapisano w ust. 1: „Niespłaconą w terminie kwotę kredytu (ratę) odsetek lub innych należności Bank w dniu następnym po wyznaczonym w umowie terminie spłaty przenosi na rachunek zadłużenia przeterminowanego i przystępuje do jej ściągania bez dyspozycji Kredytobiorcy z wpływów na jego rachunek bieżący prowadzony w Banku, przed wszystkimi innymi płatnościami z wyjątkiem tytułów egzekucyjnych”, w ust. 3 „W przypadku nie wyegzekwowania w trybie określonym w ust. 1 zadłużenia przedterminowego i odsetek Bank pobiera je z rachunków Kredytobiorcy w innych bankach zgodnie z posiadanymi pełnomocnictwami stanowiącymi załącznik do niniejszej umowy”. W trakcie kontroli wyjaśniono że taki załącznik nie został podpisany.*
- W § 11 ww. umowy szczegółowej na prowadzenie obsługi bankowej jednostki organizacyjnej w PLN Gminy Orzesze z dnia 17 grudnia 2013 r. wprowadzono zapis: „Posiadacz rachunku w przypadku niespłacenia swojego zadłużenia wymagalnego wobec Banku w ciągu 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, upoważnia Bank do pobrania niespłaconych należności poprzez potrącenie jego zadłużenia głównego i pozostałych*

należności Banku związanych z tym zadłużeniem (odsetki, prowizje) z wszelkich środków Posiadacza rachunku zgromadzonych w rachunkach w Banku”.

Powyższe umowy obowiązujące od dnia 1 stycznia 2014 r. zostały zawarte przez p. Andrzeja Szafranca – byłego Burmistrza Miasta Orzesze, przy kontrasygnacie p. Iwony Burszki – Skarbnika Miasta Orzesze.

Wniosek nr 8

Ustanawiać zabezpieczenia spłat kredytów zaciąganych przez Miasto Orzesze stosownie do art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- *W latach od 2012 r. do dnia zakończenia kontroli w ewidencji księgowej budżetu Miasta Orzesze zaniechano ewidencjonowania spłat odsetek od zaciągniętych przez Miasto kredytów i pożyczek na kontach Wn 134 „Kredyty bankowe” i Wn 260 „Zobowiązania finansowe” w korespondencji z kontem Ma 909 „Rozliczenia międzyokresowe”. Odsetki od zaciągniętych przez Miasto kredytów i pożyczek ewidencjonowano po stronie Ma kont odpowiednio: 134 „Kredyty bankowe” i 260 „Zobowiązania finansowe” w korespondencji z kontem 909 „Rozliczenia międzyokresowe” jako przypis tych odsetek, a następnie po tej samej stronie kont ujmowano z zastosowaniem zapisu ujemnego, raz w roku pod datą 31 grudnia zapis urealnijający wysokość odsetek na dany dzień bilansowy jako zobowiązanie przyszłych okresów.*

Powyższe było niezgodne z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym oraz § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), zgodnie z którym odsetki od należności i zobowiązań (...) ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Ponadto, zgodnie z art. 15 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości, na kontach księgi głównej obowiązuje ujęcie zarejestrowanych uprzednio lub równocześnie w dzienniku zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu. Dotyczy to zapisu dodatniego (storno czarne), czyli na dwóch kontach po przeciwstawnych stronach. Zapis ujemny (storno czerwone) polega na ujęciu korekty na tych samych kontach i po tych samych stronach co ujęty błędny zapis, ale ze znakiem ujemnym, w ten sposób następuje całkowite usunięcie błędnego zapisu – podstawą takiego zapisu jest art. 25 ust. 2 ww. ustawy o rachunkowości.

Powyższe było również niezgodne z opisem zasad funkcjonowania ww. kont zwartych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.).

W zakładowym planie kont zapisano: konto 134 służy do ewidencji kredytów zaciągniętych na finansowanie budżetu. Na stronie Wn konta 134 ujmuje się spłaty lub umorzenie kredytu. Na stronie Ma konta 134 ujmuje się kredyt bankowy na finansowanie budżetu oraz odsetki od kredytu bankowego. Odsetki od kredytów stanowiące wydatki przyszłych okresów ewidencjonowane są i aktualizowane raz w roku pod datą 31 grudnia w korespondencji z kontem 909. Konto 134 może wykazywać saldo Ma oznaczające zadłużenie z tytułu kredytów zaciągniętych na finansowanie budżetu (tj. kredyt i odsetki od kredytu).

Konto 260 służy do ewidencji zobowiązań zaliczanych do zobowiązań finansowych, z wyjątkiem kredytów bankowych, a w szczególności z tytułu zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych instrumentów finansowych. Na stronie Wn konta 260 ujmuje się wartość spłaconych zobowiązań finansowych, a na stronie Ma ujmuje się wartość zaciągniętych zobowiązań finansowych oraz odsetki od zaciągniętych pożyczek. Odsetki od pożyczek stanowiące wydatki przyszłych okresów ewidencjonowane są i aktualizowane raz w roku pod datą 31 grudnia w korespondencji z kontem 909. Konto 260 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan nadpłaconych zobowiązań finansowych, a saldo Ma stan zaciągniętych zobowiązań finansowych.

Konto 909 służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych i może wykazywać saldo Wn i Ma. Na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek), a na stronie Ma przychody finansowe stanowiące dochody przyszłych okresów (np. subwencje i dotacje przekazane w grudniu a dotyczące roku następnego).

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości urzędu oraz gminy należały do pracowników Referatu Finansowego ds. Budżetowych. Nadzór w tym zakresie sprawowała do p. Iwona Burszka – Skarbnik Miasta Orzesze, do której zgodnie z zakresem obowiązków należało prowadzenie rachunkowości Miasta zgodnie z ustawą o rachunkowości.

Wniosek nr 9

Zapewnić ujmowanie odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek w ewidencji księgowej na kontach budżetu: 134,260 i 909, stosownie do wymogów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) oraz § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), jak również zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia.

- *W 2012 r. nieprawidłowo klasyfikowano wydatki w łącznej wysokości 23.450,00 zł z tytułu prowizji od zaciągniętego przez Miasto Orzesze kredytu w paragrafie 8110 „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek, zamiast w paragrafie 8010 „Rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego”.*

Powyższe było niezgodne z treścią załącznika Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U.

Nr 38, poz. 207 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, wydatek ten powinien być zaklasyfikowany w paragrafie 8010 „Rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego”.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosiła p. Iwona Burszka – Skarbnik Miasta Orzesze.

Wniosek Nr 10

Klasyfikować wydatki z tytułu prowizji od zaciągniętych przez Miasto Orzesze kredytów w paragrafie 8010 „Rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego”, stosownie do postanowień załącznika Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartego w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego

Z-ca PREZESA
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Krzysztof Róg

